

„Štajerc“ izhaja vsaki ponedeljek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrta leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto, za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnina je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Prutu, gledališko poslopje števil. 3.

Slavni Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznani (inzeratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 2.

V Ptuj v nedeljo dne 9. januarja 1910.

XI. letnik.

Čudne cvetke prvaške dolednosti.

(Izvirni dopis.)

A)

Kakor znano priredila je c. k. kmetijska družba lansko leto ob priliki jesenskega sejma (Herbstmesse) razstavo goveje živine za Spodnji Štajer.

Vsled velikih stroškov za predpriprave in darila obrnila se je c. k. km. družba na različne zavode in okr. zastoje na Sp. Štajerskem s prošnjo za podporo; branila pa se tudi ni vzeti najmanjše svote od posameznikov. Kdo bi pač bil prvi poklican v ta namen kaj darovati? Mi pač mislimo, da naši vse hvale vredni gospodi prvaški državni in deželni poslanci! Ker pa imajo ti hermetično zaprte žepce, če se gre za gospodarsko stvar, bi pač prišli še kot resni v poštev gospodi slovenski osrednji odborniki kmet. družbe; ja samemu trdit, da bi ti gospodki bili moralno zavezani, za to stvar kaj storiti, tembolj ker so ja s časnim blagom procej osrečeni.

Ali bo menda kdo dvomil, da bi c. k. profesor, deželni odbornik in posestnik lepih, kakor se je svoječaso trdilo deloma na deželne stroške prenovljenih vinogradov, ne zmogel 10 kron? Ali bi morda kdo v Trbovljah trdil, da bi mogel „sultan“ Roš zavoljo take svote moral en travnik prodati? Ali bo morda kdo mislil, da bi cementni bogataš Mursa iz Krapja krido napravil, če bi žrtvoval par kronic v ta koristni namen? Ob času državnoborskih volitev so se ti gospodje kot kandidati prvaških strank prilizovali kmetu in se kaj ponašali z njihovim arcom; seveda so ob tej priložnosti udrihali po Nemcih, kateri baje „Slovenecem kruh sajedaajo“. In glej ga šmenta, za razstavo vsi slovenski posamezniki skupaj niti počen groš niso darovali, medtem ko je en sam nemški osrednji odbornik, gospod veleposestnik Klammer v Ebensfeldu, 100 kron k darilam prispeval, katere so se v pretežni večini slovenskim kmetom podarila.

V zahvalo za ta velikodušni nemški čin pa so liberalni kolovodje kmet. podružnice v St. Jurju n. j. ž. poslali našemu bika z imensko tablico „Nemec“ v razstavo... Mimogrede naj omenimo, da bi to neokusnost bil lahko dež. potovalni učitelj Jelovšek preprečil, ako bi ga njegov asistent Zupanc preveč v narodni hujakariji ne podučeval!

B.

Bilo je v vročem poletju, ko je izmozgani slovenski kmet pšenico spravjal in v potu svojega obraza mlátil, ko so zapustili njegovi kolovodji in poslanci svoja mesta in šli na razna letovišča.

Kaj bi bilo bolj naravno nego misel, da je šel dr. Korošec v Prevorze kože pasti, hofrat Ploj nekam v ormoški kraj brinje obirati, in ostali slovenski poslanci vsak v kako skrito gorsko vas dotičnega volilnega okoliša, da si nasrkajo svežega zraka in dobijo boljše nazore za rešitev propalega kmetijstva.

Ne dragi, varamo se — vse drugi okus imajo naši prvaški veljaki in poslanci; kaj jim mar za sveži zrak na kmetah, kaj za nove nazore, kaj za imenitno geslo „Svoji k svojim“? „Mi smo mi“ — si misli ta gospoda in si poišče lepe kraje z obilo zabave. In tako so zašli tudi slovenski odrešeniki na Rogaško Slatino, kajti fletna zabava je tam sigurna...

Videli smo „Vaslovana“ Tavčarja, viteza brinjeve veje hofrata Ploja, kranjskega notarja Hudovernika, če smo ga prav spoznali ruskega romarja Hribarja in več drugih.

V narodnostni gonji se je pač najbolj odlikoval kranjski notar Hudovernik, ki ima Štajerko za ženo; njemu je vsak nemški napis trn v peti. Ker pa je uvidel, da v Rogaškem okraju ne najde ljubljanske barabe, katere bi potrgale napise tablice, hotel je to z lepa doseči. Med drugimi ogovoril je tudi neko znano gostilničarko približno takle: „Gospa, pri Vas je kaj fletno, prav dobro smo shranjeni, dobro vino imate, kuhinja je izbitna, postrežba točna, prostori zračni, vse bi bilo in mi bi gotovo dostikrat k Vam zahajali (menda iz Ljubljane! opomba črkostavca), ko bi nam ne branil Vaš nemški napis“. — Smejljaje odgovori pametna gostilničarka: „Veseli me, da ste z gostilno zadovoljni, ne razumem pa, kako Vam more v prvem nadstropju pribita napisana tablica ugoditi; ista je že dolgo leta na istem mestu in tudi ostane, dokler bom jaz posestnica!“ — Nekoliko ogorčeno lice gospoda Hudovernika se je šele razvedrilo v veliki dvorani alatinških toplic, ko je neka dobro izšolana pevka prepevala lepe nemške pesmi; po končanem petju je neprestano ploskal in kelnerji so trdili, da je ta pevka hčerka vaslovanskega velepolitika Tavčarja in da ima za čas bivanja v toplicah „narodni dispens“...

C.

Hofrat Ploj, za katerega so bili ob času državnoborskih volitev vsi mašniki na nogah, za katerega srečno izvolitev se je v mnogih cerkvah izpostavljalo presveto rešnje Telo, zapustil je lažikmetako svezu kmalu po volitvi in zdajci je postal poprej angelako čisti hofrat največji grešnik; naravnost nečuvano so ga napadali ravno isti listi, kateri so ga poprej v sedma nebesa povzdigovali. Z eno besedo: ves duhovniški aparat lavantijske škofije, kateri se brez-pogojno klanja mlečozobnemu kaplanu Korošcu, je v potu svojega hinavskega obraza delal na to, da je lastnemu izvolčevu ugled spodkopal...

In glej čuda! Po prizadevanju prejšnjega klerikalnega redakterja, sedaj župnika pri Sv. Roku ob Sotli Segula, imenovala je klerikalna občina Sv. Rok ob Sotli „grešnika“ hofrata Ploja častnim članom, brez da bi Ploj le za en čin vedel, s čem je občini le za en koruzni štanek koristil.

D.

Marsikateri se bo še spominjal na nekega slovenskega državnoborskega poslanca, ki je kot glavno poslančevno nalogo stavil, prav pogosto interpelirati v državni zbornici zavoljo samonemških poštinih pečatov in enakih napisov na

poštinih karioolah in straniščih. Mož je ob rojstvu nove volilne postave precej na nagloma umrl in slovenska javnost je kmalu njegove „narodne zasluge“ pozabila. To mi tem lažje trdimo, ker se slovenski poslanci niti toliko ne brigajo za njegove zemeljske ostanke, da bi rajnkemu bili priskrbeli vsaj slovenski nagrobni napis. — Njemu — koji se je ja vedno kot poslanec toliko za slovenske napise potegoval, postavila je žalujoča vdova, globoko užaljena od slovenske nehvalečnosti, nemški nagrobni napis in vsak, kateri obišče St. Jurski mirodvor, lahko bere ta kuriozni napis, kateri se približno tako-le glasi:

„Hier ruhet im Frieden der hochwolgeborene Herr Hugo von Berka, deutscher Reichsritter und österreichischer Reichsratsabgeordneter“ etc. etc.

Mi pa še pristavimo: „schmählich vergessen von seinen „brati Slovani“, die er im Leben so heiss geliebt“...

Upamo, da bo to naročno zlo g. dr. Kurovec tako hitro, ko bo izvoljen za državnega poslanca, z energično protestno interpelacijo odstranil.

Počakajmo torej!

E.

V osrednjem odboru c. k. kmetijske družbe za Štajersko stojijo na braniku za slovenske pravice trije hrabri junaki, to so: diplomat Roš, paša Roš in modrijan Mursa. Samoumevno je, da če se gre pri kaki razpravi za zadeve slovenskih podružnic, nemški člani osrednjega odbora že iz kulantnosti pastijo prvo besedo prvaškim odbornikom. Kaki kozli pa se potem vstrelijo, kaže sledeča dogodka. Vsako leto odlikuje osrednji odbor od raznih podružnic predlagane več ali manj zaslužne osebe, in tako sta bila med drugimi Slovenci tudi predlagana g. nadučitelj Franc Praprotnik, po vsem Spodnjem Štajerju znan kot imenitni strokovnjak v sadjereji, mož kateri je osivel v borbi za kmetički napredek, mož kateri gotovo zasluži naslov: „oče sadjereje v gornji savinjski dolini“, in pa ormoški notar Geršak, kateri se pač ne more ponašati, da bi njegovo ime, še manj pa njegove zasluge, poznalo široko kmetičko občinstvo na Spodnjem Štajerskem; poznajo ga le ubogi ormoški kmeti po njegovih mastnih računih...

In glejte, prvaška trojica v osrednjem odboru si je kaj modro potahtala. Ker v prvaških strankah vedno juristi prvo vlogo igrajo in učiteljem le skromni prostorček nakazujejo, mora tudi od kmet. družbe biti brez ozira na zasluge, gospodu notarju prva čast; in tako se je zgodilo, da je notar in slov. hujšak Geršak dobil srebrne, mnogozaslužni učitelj Praprotnik pa bronaste kolajno. Veliko samosatajevanja je takrat kot delegat osebno navzoči gospod nadučitelj Praprotnik moral imeti, da ni z glasno javno odklonitvo odlike svoje čute izrazil. In nihče se do danes še ni ganil, da bi to krivico popravil.

F.

Nemški člani javnih korporacij in zavodov na Spodnjem Štajerskem v pretežni večini za njih poslovanje nič ne zaračunajo ali pa volijo

njih postavno določeno plačo sirotnemu zakladu, šoli itd.

Tako je n. pr. bivši župan Stiger svojo plačo kot župan v korist sirotnemu fondu v celoti odklonil, gospod veleposestnik Klammer v Ebensfeldu, je ob priliki premiranja in licenciranja goveje živine, svoje diete kot distriktni načelnik v korist pospeševanja živinoreje okraju podaril itd. itd.

Čisto drugače pa ravna naš slovenski veljaki. Tako nam je iz čisto zanesljivih virov znano, da so se pustili gizdavi gospod „financar“ Povalej kot načelnik krajnega šolskega sveta v Št. Jurji na južni železnici ob priliki stavbe novega šolskega poslopja vsa pota mastno plačati in ker je to seveda še premalo zneslo, so naročili ta visoki gospod pri neki mariborski (menda celo nemški) firmi, 4 krasne in precej dragocene spominske table brez odborovega sklepa na stavbini račun, da slavijo na veke drago plačunega šolskega načelnika „financarja“ Povaleja. — Živio Povalej!

G.

Pred nekaj dnevi govoril je napredni poslanec Ornig v deželnem zboru o potrebi in pomenu železnice Dunaj-Spljet (ker bi ta proga za Spodnji-Stajer ravno v zdaj pozabljenih delih dežele Ptuj-Rogatec-Brežice novo življenje povzročila). Čujte in strmite! Vsi slovenski poslanci obeh taborov so Ornigu, katerega pri vsaki priliki v njih cunjah na najsirovejši način blajijo, burno pritrdjevali in s tem manifestirali za to progo.

In glejte čudno! Isti Benkovič, kateri je v deželnem zboru Ornigu pritrjeval, isti mož dela gotovo z vednostjo vseh slov. poslancev za hrbtno, proti zelo delavnemu železniškemu odboru Rogatec-Brežice in in toraj tudi posredno proti progi Dunaj-Spljet.

Ta slovenski junak, kateri je bil za svojo „narodno poštenost“ od Slovenca Dr. Serneca gajžlan, boče naenkrat novi železniški odbor ustanoviti, hujša proti staremu, kateri si je edino pametno in izpoljivo progo v svoj program vzel, Benkovičeva proga pa je šele izpoljiva, kadar se bo osebnim in tovarni promet v zraka-plovih vršil.

Sveti Arh na Pohorju, v Silvestrovi noči 1909/10.

Somišljeniki!

Leto dni je zopet preteklo in „Stajerc“ stopa pred Vas s trdnim prepričanjem, da ste bili doslej z njim zadovoljni in da mu bodete i v bodoče zvesti ostali. To pač lahko povdarjamo, da kar smo obljubili, to smo tudi držali! Naše geslo je in ostane:

resnica,

pa naj bode lepa ali grda, naj nas zato hvajajo ali proklinjajo, — mi smo se resnice držali, mi se je še danes držimo in storili bomo to i zanaprej! Zato pa pravimo: Kdor noče resnice ališati, ta naj se le naroči na prvaške liste! V naših vrstah je prostora le za prijatelje resnice.

„Stajerc“

se bode v bodočem letu strogo držal svojega do-sedanjega stališča. Brez ozira na otročje pravke, da smo „nemčurji“ in „brezverci“, hodili bomo svojo pot naprej, ne da bi le za toliko ponehali, kolikor je za nohtom črnega. Naš program ostane vedno enak in se glasi:

Proč z vse nesrečno politiko! Bodočnost kmeta, obrtnika in delavca leži v gospodarskem delu! Slovenski in nemški naprednjaki, združeni roke v rok, bodejo zmagali!

To je naše mnenje, za katerega se bomo borili tudi v bodočem letu. Kar odkrito povemo, da bomo peljali odločni boj proti vsem, ki hočejo na troške vbojega ljudstva dobro živeti, ki sramotijo slovensko ljudstvo v javnosti, ki nas hočejo podjarmiti in vreči pod podplate petlikujučega farja ter prvaškega dohtarja.

Zvesti ljudstvu, zvesti kmetu

bodoče ostati! Zato pa Vas kličemo na delo, Vas vae, ki se ne bojite tihogov, ki čutite pro-

palost prvaške politike, ki poznate lakoto, ki morate krvavo delati za kosček kruha, — Vas kličemo in dramimo.

Na delo za naš list!

Nabirajte novih naročnikov, poravnajte zaostalo naročnino, zahtevajte list v kavarnah, gostilnah in brivnicah, razširjajte ga! V nobeni hiši, ki napredno misli, ne sme „Stajerc“ manjkati!

Tri (3) krone

košta „Stajerc“ za celo leto! To malo svoto pač vsakdo lahko žrtvuje!

Na delo, somišljeniki!

Politični pregled.

Cesar je potrdil sledeče sklenjene postavbe: pooblastilno postavbo, proračunski provizorij za prvo polleto 1910, postavbo o kontingentu alkohola, postavbo glede konzularnega sodništva, in postavbo glede pospeševanja živinoreje ter porabe živine.

Štajerski deželni zbor se je pečal pretekli četrtak s postavnim načrtom glede zvišanja doklade na pivo. Zvišanje samo ob sebi je bilo zasledaj z malo večino odklonjeno. Pač pa se je sprejel okvirni zakon, ki velja do 31. marca 1910 in pusti deželnemu zboru pravico, določiti to doklado z 2—4 K. Skoraj gotovo je torej, da se bode zvišanje doklade sklenilo. V ostalem sprejel je deželni zbor še par postavb, odnosno jih izročil tozadernim odsekom. Dr. Kukovec se je parkrat grozovito osmešil. Mož postaja vedno bolj otročji. Eno je p. le pogruntal. Ko se je namreč Benkovič v njega zaganjal, mu je poklical v spomin — paši bič! To je bil šunder! Kmalu bi se stekli. Kaplan dr. Korošec se je zopet v večjem govoru odklonil. Povedal je zopet, da hoče štajersko deželo razbiti in vae jugoslovanke pokrajine združiti. To je stara pesen te pobožne gospode, ki se navdušuje za veleizdajniške vzpe. Pošteno je Korošcu poal. Waatian posvetili. Na razpravo prišel je tudi predlog glede povečanja hiralnice in bolnišnice v Ptuj. Po pojasnilu posl. Orniga se je predlog odseka izročil.

Koroški deželni zbor je sklican za 17. januarja. Tudi dalmatinski deželni zbor stopi ta dan skupaj, galski pa že 11. januarja.

Velikanske eleparije v snežku več milijonov rublov so odkrili zopet v Rusiji v ministerstvu za javna dela. Če vse vlake se je pokradlo.

Pionirski oddelci se bode letos zelo povečalo. Vstvarilo se bode namreč pol-kompagnije (80 mož).

Politika in tatvina. Neki češki poštni uradnik je že opetovano pisma nemškega ministra Dr. Schreinerja ukradel. Namesto da bi se dotična pisma adresatu dostavila, objavili so jih nakrat češki listi. Lepi možje!

O pokojnemu prestolonasledniku Rudolfo, odnosno o okoliščinah njegove smrti, prinašajo razni listi zopet odkritja. Preiskati se danes ne more, koliko je na teh novicah resnice. Nekateri trdijo, da se je Radolfa ustrelilo in sicer da ga je cela vrsta oseb napadla. Drugi trdijo, da se je sam ustrelil in sicer obenem, ko se je baronica Vecsera zastrupila. Enkrat bode prišla še resnica o tej žalostni na dan. Zanimivo je, da je Rudolf opetovano izjavil, da so klerikalci njegovi največji sovražniki.

Novi koleki. Davčna oblast nam poroča: S 1. januarjem pridejo novi koleki in prodajo, medtem ko se bode dosedanji (emisija 1898) s 31. marca popolnoma iz razprodaje potegnili. Doslej veljavne koleke se torej po 31. marcu ne sme več rabiti, kajti oni so potem brez veljave in bi bil vsakdo, kdor jih rabi, tako kaznovan, kakor da bi spleh ne kolekoval. Pač pa se te stare koleke od 1. marca do 31. maja v zalozah in prodajalnah kolekov za nove izmenja in to brezplačno. Po 31. maju pa se jih niti ne izmenja.

Absinski kralj Menelik veliki zmagovatelj nad Italijani, leži na smrtni postelji.

Kitajska mornarska komisija potuje zdaj po Evropi in se je tudi našemu cesarju poklonila.

Na Ruskem je umrl veliki knez Mihajl. Pri pogrebu, katerega se je tudi car udeležil, so bile izredne varnostne priprave. Bali so se anarhistov.

Črnogorski kralj Nikita praznuje 50 letnico svojega „vladanja“, ako se sme njegovo večno prelivanje krvi „vladanje“ imenovati.

Dopisi.

Št. Peter medv. sele. Gotovo boste mislili, dragi bralci, da je naš Šentpeter čisto zaspal, a vendar ni tako. Danes, dragi čitatelji, Vam vemo zopet nekaj povedati. V zadnji številki piše „Naš dom“ da so se maraške izvalili orli v naši bližini. Do sedaj smo ališali, da se orli valijo bolj po skalovju, a sedaj pa še tu pri nas. Pravijo, da se pri nas v Št. Petru v župnišču valijo. In res pogosto sliši v župnišču razbijanje in kričanje, da je človeka strah. Bog ve, kako se bojo kaj zvalili, ko preveč razbijajo, ker včasih pravijo, da tista koklja ne zvali dobro, ko preveč tolče po jajcih in tako mislimo vai, da tudi v župnišču ne bo kaj prida. Sedaj še pa nekaj, dragi čitalci! Na Štefanovo pridem do cerkve, pa vidim na vaški lipi nek list. Ko pa stopim bliže, pa čujte in strmite kaj je bilo? — „Vabilo na plesni venček, ki ga priredi izobraževalno društvo v župnišču. Na obilno udeležbo vabi odbor“. In popoldan so se pa res zbirali fantje in dekleta v farovžu. Kaj so imeli? Ne vemo natanko. Menda so že plesali. — Za danes naj bo dovolj! Prihodnjic še izpregovorimo več. Namreč, če sme tudi šolska mladina zraven biti. Pa kaj, gospod nadučitelj nima časa, frajle pa tudi ne! Mladi opzovalec.

Sv. Peter medv. sele. Kakor vedno, šel je tudi letos naš župnik po hišah delit blagoslova božjega. Pa kakor se nam vidi, mu je malo za blagoslov, ampak bolj na arcu mu ležijo lepe kronice, kajti v hiše, kjer je slutil, da nič ne dobi, ni zašel, ter se izgovarjal, da v take hiše, kjer berejo „Stajerc“, ne gre. Pane Gomilek, dobro Vas poznamo po knofih! Pa tako bosta pri nas malo opravili in lahko se še deset in stokrat tako repčente! — Pravili ste, da bi radi šnops napravili in svoje župnjake, da bi se ne več prodajal in ne pil. Prosimo Vae, gospod Gomilek, kje se pa več šnopsa proda in popije, ko ravno pri klerikalnem „bindišu“ krumarju Gaspernesu Simeku? Še med sveto malo ni miru. Glejte raje, da bo ta pobožen klerikalček pridne k sveti maši zahajal, ne pa da ga vidimo vsake kvatre enkrat. Tedaj — tedaj — tedaj z dobrim zgledom naprej, pa bo vae dobro. Nas naprednjake in naš list pa le pri miru pustite in se ne jesite toliko na prižnici, ker jeza škoduje. . . . Vsevedec.

Meša. Dragi „Stajerc“. Ni dobro, če predolgo časa nič ne prinašate, ljudje postanejo prevzetni. Troj navadni dopisalec je zbolel, ker so mu pretili z ubojem, smrtno in s peklom. Še z bajtice svoje si ne upa revež ubogi, ker se boji, da bi mu kosti zmele. Pa res nič ni „špajsa“. Odkar so „velečasitiga“ g. kaplana Kranjca na javnej cesti do dobrega preklestili, ker je taka prezlata dnšica kristjanica, nič ni kaj varno več hoditi po Hočki vasi, češ lahko bi jih tudi nedolžneš „izfaal“, kajti noč je temna. Pa ker sem ravno kar o kaplanu Kranjcu zinil, naj se še malo bavim s tim ljubljencem celega sveta. Bila je pred mesecem deputacija pri knezoškofu, ter se pritožila črez kaplana Kranjca in njegova vnebo-pijoča dejanstva ter prosila, da se ta žalostni duhovnik takoj prestavi. To se je pri škofijstvu sicer obetalo, a Kranjc žali Bog še danes pri na. svoje lahke podplate semtertja nosi. Ko je izredel, da so ga možje pri škofijstvu tožili je bil ves besen ta gospodek. Jokal se je do bode cela fara k protestantom prestopila, ako bi njega res prestavili. O ti ostudni farizejec, ti si jih pač delal, sedaj še d v c protestanta, delal s trojo neznansko ljubeznijo do svojega bližnjega. Nam se pa dozdeva, da so ti farizejski zdihljeji Kranjčevi naravnost hudo razžaljenje g. dekana Grušovnika in vseh drugih bivših dušnih pastirjev Hočkih. Zadanje sicer tudi ni pohvalil ampak prav ostudno oblatil, le da bi sebe porfarbal. Pero noče teči do besed nem u poročanju. Da, da Kranjcu je najlažše, najgrše sredstvo prijetno, da bi le sebe malo opral. Tako je tudi za hrbtno poljil svojega sokaplana g. Lehen-a, da neki ta pijanci in lumpa po gostilnah. O ti farizejec, na tak način bi ti rad pozornost svojih oblastij od sebe na drugega obračal. O ti poštena duša ti! Kaplan Kranjc, proč

umazane tvoje roke od g. Leben-a, nisi vreden, da bi temu čevlje izzul. Rad, prerad, bi se Krajnc opral, zato pa tudi deluje z vsami sredstvi. Nekaj svojih podreptnikov je milo, mlo naberačil, naj gredo zanj lepo vreme k ordinarijatu delati. No in ti možje so imeli več kristjanskega namiljenja s Krajncovo stisko in so šli v Maribor beratič zanj. Komedijski Radovedni smo samo, koliko časa nam še bodo Krajncu dobrohotno pustili pri nas. Odgovornost za gotove slučajnosti pri naših prenapetih razmerah naj gre drugim. Mi pa bomo svoje že storili! Prihodnjic več!

Heče. Zadnji dan minulega leta smo pokopali najstarejšega vaščana, posestnika g. Anton Kutscher-j-a, ki je dosegel visoko starost 85 let. Rajni je bil značajan, obče priljubljen mož, priden gospodar, pa joj, bil je obenem tudi prepričan Nemec in naprednjak. To je moralo gotove ljudi tako hudo boleti, da rajnkemu starcu še za pogrebom niso šli. Ne onega tistih "dobroarčnih znancev", tistih pravih "ehtnih" kristjanov ni bilo pri pogrebu, čeprav je bil njihov sosed. Krajncova metoda in ljubezen!

Dobje pri Planini. Dragi "Štajerc", imam ti zopet nekaj novega in sicer prav zanimivega poročati: Tukajšni kramar Tonč Terzan ali kakor se on sam imenuje "Zvonimir" je v polnem zaupanju računil na to, da postane tukaj v Dobji tudi posilem župan, kakor je postal posilem kramar, brez znanja in brez denarja. Ali to pa ni šlo in ni šlo. Župnik Vurkelec je na vse mogoče načine agitiral za njega. Najprej je blagoslovil njegovo hišo, potem vse hiše odborikov, povsod je nagovarjal in prosil, naj ga volijo za župana, pa ni šlo in ni šlo. Povabil je tudi hribovkega Jožeta na furež, ga traktiral s klobasami in pečenko, samo da bi mu pomagal do županskega stolčka, ali vse je bilo brez uspeha. Zdaj ete se že prepričali, Vi župnik in Vaši podreptniki, da nismo več v srednem veku? Kramerja je pa res lepi pot pripravil do županskega stolčka njegov oče in župnikov podreptnik, kateri je v velikih dolgih svojo lesno barantijo moral zapustiti; tako bi morda nameral val njegov sin ali posilem kramar s občino napraviti, pa ni šlo in tudi nikoli ne bo šlo, ako bi se Vurkelec, kateri se mogoče čuti v nekakem sorodu s njim, tudi na glavo postavil. Župnik Vurkelec je pa baje nameral to vse drugače, on je mislil, da bo kramar nosil le ime župana, županov bo pa on sam, da bodeta delala kar "po domače", kakor delata v drugih zadevah, in nakladala davkoplačevalcem ogromna bremena, in pridobila na ta način svoto denarja, s katerom bi župnik svoj teater katerega navidezno imenuje "kaplanije" lašje zgotovil. Denarja, katerega je naložil od nezavednih kmetov, mu je zmanjkalo, in zdaj ne more več naprej s stavbo. To pa ne gre tako; zdaj se več ameta župnik in posilem kramar, da nismo več v srednem veku? Ako še nista na jasnem, bomo še poskrbeli, da bodeta vidva in cela javnost še kaj svedeli.

Tibi opazovalec.

Iz Amerike. Seattle Wash 18. decembra 1909. V Ameriki je že tak zrak! Drug hoče družega prealepariti, drug drugega okraštati ali oškodovati in naj bo dotičniku prav ali ne, kšeft je kšeft, pravi jud, in baš oni, ki so zdaj najbogatejši in v Ameriki največ posedujejo, so poprej kradli kakor srake! Tako so si mislili Gatemani (Spušalci) ljudje čez ograjo na razstavno ozemlje, in pri tem pokradli 28.000 dolarjev. Povprečno so kradli po 100 dolarjev na dan, na "Deutscher Tag", "Seattle dan" in "Saft dan", pa celo čez dve tisoč dolarjev; na te dneve je bilo jako veliko ljudstva, pri tem pa tudi njih kšeft uspešnejši. Nadalje je bilo pokradenega blaga — umetnih stvari, bogatih rud itd. v vrednosti za 20.000 dolarjev. Zaključena je bila razstava 16. oktobra in med tem časom, to je od 1. junija do 10. oktobra je obiskalo 3.740.561 oseb razstavno ozemlje. Lepo za tako mlado, še ne 50 let staro mesto! Leta 1848 se je naselil tukaj prvi naselnik Ed. V. Fournier, kateri je sedaj najbogatejši človek v Seattle, stokratni milijonar in med tem časom se je razvijalo in rastle mesto, kakor gobe po dežju, danes šteje blizu (če ne čez) 300.000 prebivalcev. V Ameriki seveda to nič novega ni! Kjer se odpre nova industrija, tam hiše kar iz tal

rastejo, in prebivalci kar iz neba padajo. Kakor hitro pa se industrija vstavi, da ne odgovarja ogromnim dohodkom produciranege blaga, požrešnim kapitalistom, zaprejo industrijo in čakajo na boljše čase, delavce pa pustijo skozi prste gledati ali pa premišljavati "božjo previdnost." Je tako pametno urogeno, da prvi sejejo a drugi žanjejo, brez da bi si pot raz čela obrisali; se vozijo v inopozantnih avtomobilih, stanujejo v komfortno opremljenih palačah, se valjajo našemljene dame in razuzdani delančiči; kopljejo v šampajncu, medtem ko uboga žena trpečega delavca toliko nima, da bi utešila glad že mogoče par dni lačnemu otroku in poleg še mora stanovati v kakih razdrapanih nezdravi bajti pod kakim mostom ali celo pod milim nebom, kar se v Ameriki le žal premnogokrat dogaja. Potem pa se še najdejo taki kujoni, da celo trdijo, da je to "božja uredba". Potem bi bila to tudi "božja uredba", ko so tukajšni velemljionarji uničili 10.000.000 mernikov pšenice, samo skoz to, ker je bila nadprodukcijska pšenice; cene pšenice niso hoteli znižati, pač pa povišati, in zato so uničili 10 milijonov mernikov pšenice. Na tisoče rodbin pa je gladu umiralo po Ameriki medtem časom, ko so krvočolni magnati sežigali pšeničo. In takem redu naj bi mi rekli "božja naredba"? Ah pojdite se solit! Vi sveti (?) pobožni (?) odrešeni trpečega ljudstva! Drugega ni nič posebno novega v Ameriki. Tolikokrat nam objubljena prosperiteta pri zadnjih predsedniških volitvah še nas delavce do danes ni arečala, še plava vedno neke nad nami v rajskih višavah! Vse drugo bi šlo, ako bi ne bil delavec podoben oslu, ki je rekel: da trava le tako dolgo časa raste dokler jaz živim! Pri sopetnih volitvah bodo pa zopet svojo najdražjo od narave podeljeno prepričanje prodali za par cigar in kozarec jetmenove vode! In sužnost se bo nadaljevala! Da bi se pa delavci navduševali za kako koristno organizacijo, pa v gotovih elementih energije in dobre volje manjka. In gospod župnik mi ne bode odveze dal!

Gospodarska bodočnost štajerske dežele.

Spisni delatni poslanec Jos. Orsag.

Ko sem zadnjič v deželnem zboru govoril o veliki železniški liniji Dunaj-Spljet (glej "Štajerca" 1. številko t. l.), se je to misel splošno pozdravilo. Lahko rečem, da niti najhujši moji nasprotniki niso mogli tajiti, da je ta ideja brezprimernega gospodarske važnosti za seleno našo štajersko domovino. Iz tega je razvidno, da vsi čutijo, kako potreben je sistematično delo. Vse gre naprej in tudi mi ne smemo zaostati! Naše mišljenje pa ne sme segati le do konca lastnega nosa, marveč imeti moramo širše obzorje.

Zgornje in srednje štajerski kmetje so že davno pokazali, da znajo ceniti pomen pametnih železniških prog. Pred par meseci zbralo se je na tisoče kmetov v Gradcu in je odločno zahtevalo zgradbo teh svojih železnic. Veselje je bilo pogledati te krepke moke kmetakega stanu, ki so enkrat prav razumljivo za svoje gospodarstvo demonstrirali. Pri nas na spodnjem Štajerskem pa se ljudstvo žalibog še veliko premalo za železniška vprašanja zanima. Vsaka politična malenkost, vsaka strankarska otročarija se mu zdi važnejša. In vendar imajo pametne železnice za deželo isto veljavo, kakor šile za truplo. Ako hočemo torej tudi v naših krajih napredovati, ako hočemo boljše gospodarsko bodočnost, potem se moramo enkrat odločno za zgradbo novih železnic, potrebnih železnic boriti.

Iz tega stališča sem jaz v deželnem zboru vzel besedo in za moj predlog so tudi vsi slovenski poslanci glasovali. Seveda, a tem predlogom še ni ničesar storjenega. Treba bo še mnogo truda in mnogo edinstvi, predno se spodnještajerske naše želje uresničijo. Vendar pa hočem tudi danes na tem mestu par besed izpregovoriti.

Deletni zbor se je v principu za tisti železniški načrt izjavil, kateri bi omogočil najkrajšo zvezo Dunaja s Dalmacijo (s Spljetom). Vsi so s svojim glasovanjem priznali, da je ta misel dalekosežna in važna. S tem pa

seveda še ni rečeno, da so vse železnice že gotove. Ali — začetek je storjen. Ravno tako resnično, kakor velikanška važnost te linije za našo Štajersko, ravno tako istinito je, da je treba — denarja. Z resolucijami se ne zida železnica. Denarja treba! Ali denar se mora tudi tako preskrbeti, da ne bodejo davkoplačevalci preveč prizadeti. To je naša skrb. Preglejmo torej stvar!

V poštev pridejo dve vrsti nameranih železnic: 1. lokalne in 2. glavne železnice. Lokalne železnice bi potrebovale skupaj 31 milijonov kron stroškov. Za naše kraje bi bile od teh zlasti sledeče železnice važne: Rogatec-Krapina (2.660.000), Maribor-Wies (8.000.000) in Ormož-Ljutomer (3.790.000). Štajerska dežela ima zdaj gotovi sklad za lokalne železnice v znesku K 30.000.000, od katerega je še 9.000.000 K (torej 20%, od 30 milij.) na razpolago. Vzemimo 3 milijone za rezervo za pozneje. Porabimo pa 6 milijonov. S tem denarjem bi bilo mogoče, vse štajerske lokalne železnice graditi in to za poredoma po njih nujnosti in važnosti! Dobro naj si citatelji zapomnijo: vse lokalne železnice!

Kar se tiče skupine II. (glavne železnice), pač ni treba na velikanški njih gospodarski pomen opozarjati. Dve železnici glavne vrste so: longitudinalna in transversalna. Prva se tiče deželne meje Aspang-Brežice, obege pa m. dr. tudi še sledeče delne proge: Radgona ali Purkla-Rogatec in Rogatec-Brežice. Proga bi bila: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf- (v Gradec) Feldbach-Radgona-Rogatec-Brežice. V zgornjem delu se stvar še lahko spremeni. Druga (transversalna) proga se tiče deželne meje Aspang-Sp. Drauburg. Šla bi tako-le: Friedberg-Hartberg-Gleisdorf-Gradec-Leibniz-Pöfing-Wies-Saldenhofen-spodnji Drauburg.

Pomen vseh teh projektiranih železnic je naravnost neprecenljiv. Za nas Štajerce bi bila vavvarjena zveza Dunaj-Spljet (Dalmacija), ki bi prinašala ves orientalski promet v naše kraje. To bi bilo milijone in milijone denarja na leto. Ves denar za zgradbo teh železnic, ki šteje zopet na milijone in milijone, bi tudi v deželi našel. Bilo bi to 31 in 46, torej 77 milijonov kron denarja! Pričelo bi se pri nas nove industrije, nova trgovina, in — kar je glavno — cene kmetijskih pridelkov bi bile veliko višje. Za kmete, za delavce in obrtnike bi bile te železnice torej naravnost velikanški dobiček, ki bi z vsakim letom naraščal in blagostanje naše dežele zviševal. Poleg tega ima pa ta misel veliki državni interes in zlasti iz strateškega (vojaškega) stališča je velevažen. Pomisliti se mora, da bi bila to najkrajša zveza Dunaja s Dalmacijo, ki bi skrajšala te pot Dunaj-Spljet za celih 147 kilometrov. Vsa davčna moč dežele bi se dvignila!

Te dve glavni železnici bi kostali 46 milij. kron. Dežela bi morala 20%, t. j. 10 milij. prispevati. Za velike regulacije ob rekah Štajerske se bode moralo itak posojilo vzeti. Obenem bi se lahko to svoto vzelo. Kajti izplačalo bi se na vsak način!

Računati hočem čisto pohlevno, kot črnogledec. Lokalne železnice bi torej srednjo 2% naloženega kapitala, glavne železnice pa srednjo 2½%, nosile. Dežela štajerska bi imela torej k večjemu za vse te železnice 330.000 K plačati. To je malenkost. En procent deželnih doklad znaša namreč 170.000 K. Mi bi torej niti 2%, ne potrebovali! Vse te za gospodarstva bodočnosti naših krajev velevašne železnice bi nas torej niti 2% deželnih doklad ne kostale. Dobicek pa bi bil velikanški! Mi plačujemo 50%, za dobrodelne namene, za šole itd. Zakaj bi torej ne plačali 2% za nas, za kmeta, za ljudstvo, za našo bodočnost. Pri vsemu temu pa še nekaj: Te železnice so glavne, so torej take, za katere bi morala država v šep poseči. Ako država to stori — in akbr državnih poslancev bode to! — potem sploh mi v deželi niti krajcarja plačati ne bomo!

Pametni možje bodejo znali razsoditi, ali imam prav, ali ne. Na vsak način upam, da v tem velevažnem vprašanju ne arečam zanikernega, ki bi nasprotoval! Ljudstvu se je iz de-

želnega zboru vedno le malenkosti prinašalo. Moje mnenje pa je, da dežela nima samo zahvalnosti, marveč tudi dati. Hočem torej, da prinesemo mi deželni poslanec ljudstvu nekaj doma in sicer v prvi vrsti upanje na boljše gospodarsko bodočnost! Delujmo za ljudstvo, za gospodarstvo!

Naša zelena domovina štajerska bodi pozdravljena...

Novice.

Grazdojstva na Črni gori. List „Radnik“ prinaša zelo zanimiv članek o krvoločnem postopanju črnogorskega kneza Nikite, ki je našim narodnjakom vzor slovanskega vladarja in pod katerega oblast bi tudi radi slov. ljudstvo spravili. Evo, kaj piše „Radnik“: 1856. se je uprla nekoliko vodij iz plemena Kučimov nasilju in oholosti očeta in strica sedanjega črnogorskega kneza. Oče Mirko Petrovič je šel z vojaki nad plemo Kučimov in je pobil 140 najboljših mož tega plemena. Da bi popolnoma zatrl Kučime je pobil s svojimi vojaki tudi neke deco. 18 otročičev, starih komaj po 2 leti, je pomoril Mirko Petrovič. Nedolžna kri je tekla v potokih. Po smrti kneza Mirka je prišel na črnogorski prestol brat Danilo, stric sedanjega kneza, ki je bil krvolok, kakršnih je malo. Enega dne je dal na log svojemu perjaniku (vojaku), naj gre v dvor rodbene Kadičev in naj mu ženo Todoru Kadiča pripelje, ki je bila na glasu kot zelo lepa. Strojeno. In knez Danilo jo je zaprl v svoje dvore ter jo onemastil. Moč onemastene žene je sklenil ovesti. Kmalu je ubil perjanika ter nato 1. avgusta l. 1860. tuži kneza Danila samega v Kotoru. Današnji knez pa je prekosil v krvoločnosti očeta in strica. Todoru Kadiča je umoril ter s njim 90 njegovih sorodnikov, zapalil 69 domov, oplenil in zatrl ves rod Kadičev, da ni več kamenja, kjer je stal kak dvor. Pobit otroke, žene, starce... Današnji knez je sovražnik omikanih ljudi. Če le more, pobije vsakega, kdor se mu zdi sumljiv. Tako je umoril Bogdanc Medvedica (okrajnega načelnika), B. Bracanovića, (učitelja), Lazarja Štarevića, Vladimira Tomića (sodnika), Gr. Nikčevića (abs. pravnika) i. t. d. Te umore je izvršil na razne načine pod krinko zakona, iz zasede, s strupom. Zastrupil je znamenitega moža Miloša Pavlića. Pavličevega prijatelja in tovariša Tomića je vkoval v železje. Perjaniki so ga mučili na vse načine, nazadnje so ga dejali v dvorano, polno plina in zapalili. Veliko število inteligentnih Črnogorcev je imel po 10—14 let v ječah, okovane, ne da bi jih zaslišal; tako S. Kaludjerovića, I. Vomića, I. Lipovca, H. Martinovića in dr. Od narodnih poslancev, izvoljenih l. 1901, je ubil popa Marko Tomića in Sime Plamenca; osem jih je pa izgubil iz Črne gore, ostale pa z vso vlado in petimi ministri ima še danes v ječah zaprte in okovane. Zadnje dve leti je umoril 20 najboljših predstavnikov ljudske stranke ter vrge v ječo na traji ali daljši čas na tri tisoč ljudi. Danes je v okovih na Črni gori 230 najboljših političnih osebnosti. Iz političnih motivov je ukončanih v ječi celo nekaj deklet iz nižje gimnazije! V dveh letih so podgali in porušili kneževi perjaniki na njegov ukaz 20 domov! V enem domu umorili dvoje nežnih otrok. V najnovejši aferi v Vasojevičah je zaprtih 490 oseb, ki so se podali v boj za svoje politične pravice. V Kolašinu pa ni bilo pobitih (postreljenih) samo pet, ampak 10 ljudi, kar je dokazano. Govori se pa, da bo te dni zopet 30 Črnogorcev pogubljenih. Tako piše „Radnik“. In lahko dostavimo: To je „kultura“ pol dirjih balkanških držav. Prvaški veleizdajalci pa hočejo našo domovino razbiti, da bi nas pod želo srbskih kraljemorilcev in črnogorskih tiranov spravili.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Polhovke — živje! Naš prijatelj Tebničmar nam piše: Veste kaj, gospod redakter, zdaj se pa vse neha! Najraje bi zapel:

„Jetzt ist mir alles gleich!“

Verkaufte mein letztes Gwandel

ich geh' ins Himmelreich“...

Vse se neha, gospod redakter, vse, vse, vse, vse, pa še enkrat vse! Zadnjič sem napisal za

„Štajerca“ poročilo o shodu v „narodnem domu“, na katerem so ptujski prvaški aklenili, da ne bodejo „trihtrerjev“ na glavi nosili, kakor je to očel Zelenik predlagal, marveč le polhovke, lepe, sivobeke polhovke, kupljene od Kočevarjev... To sem napisal, ker sem bil sam zraven in sva še z Zelenikom liter. izabele brez sode-vode spila, Brumenu pa sem špegle pobral, ker bi drugače čeznje padel. Po svoji vesti sem to napisal. Spal sem na-to prav dobro. Drugo jutro ostanem, spijem štamperl sivovke in črno kavo, pogladim svoj špicport, ki mi bode šele zrastlel in grem na cesto. Hotel sem malo okoli sebi pogledati. In lepo je bilo! Ko pogledam v prvi auslog, že vidim tistega Rusa ali Čerkeša, ki prodaja „Zacherlin“ in ki nosi iz solidnosti do ptujskih prvakov polhovko. Prijazno mu pokimam, a on mi ne odzdravi, ker je iz papirja. Kmalu nato mi pridejo nasproti neke gospodične s kratkimi kikelcami. Znanе so mi in dobro vem, da bi morale boste boditi, ko bi ne bila njih družina dobila nemškega denarja. Zdaj nosijo polhovke in Bag se usmili, zakaj bi jih ne nosile? Polbi so ljubke živalice, kakor podgane, zakaj bi te frajlice ne nosile polhovk? Podgane so ljubke in tudi mlade goske so ljubke živalice in „jedes Tierchen hat sein Pläsierchen“...

Sel sem torej mimo teh gosk — pardon, gospodič — nathome pa sem se vpraševal: Narodna noša je izginila in Slovenci so jo pozabili; zdaj so pa novo „narodno nošo“ izumili: ali to gre? Srečal me je neki prvaški šarbar. Noge kakor užgalice, namesto trebuha luknja, izgledal je kakor sedem suhih let akupaj. Ali polhovko je imel, prav, kajti brez polhovke bi se ga sploh ne vidlo. Od daleč je bila sploh samo polhovka videti in bilo je, kakor da bi plavala v zraku. Šele ko je prišla bližje, opazilo se je, da je pod polhovko kupček neureč... In šel sem naprej, ves zadovoljen, da se modra misel polhovka tako lepo razširja. Kar nakrat pa sem obzval, v ušesih mi je začnelo, pred očmi se mi je bliskalo. — kaj pa je to? Pri gledališču izvrševal je nekaj lampistov svojo dolžnost. Pospravljali so razno v tisti luknjici, ki jo rabi ves svet, in metlje so šumele po tlaku. Naši lampisti so sejele močje in razumejo svojo dolžnost. Niti sam Hribar v Ljubljani, ne zna tako česte pometati. Vse to vem že davni. Ali začudilo me je le to, da so imeli ti močje — polhovke na glavi. Samo ob sebi to ni nič čudnega, kajti lampisti so gotovo bolj potrebni za človeško družbo, kakor tiste slovenske frajlice, ki zaradi nemškega denarja ne hodijo boste. Čudno je le tole: Prvački in prvakinje ne nosijo polhovke za parado, ptujski lampistijih pa nosijo takrat, kadar česte pometajo in stranišče čedijo! Zato so ptujski lampisti stokrat višji gospodje! In to, gospod redakter, me je tako razburilo, da sem bil ves iz sebe. Zdaj se mi šele polhovke dopadejo...

Nemški divjaki v Ptaju? Pod tem naslovom vpije in tuli Spindlerjev „Narodni dnevnik“, kakor da bi se res uboj in umor zgodil. Kaj pa je bilo? Na postaji v Ptaju imajo nekega načelnika Reichelna, katerega živj krst ne mara. Moš je povod, kjer je bil dole v službi, najlahč spomine zapustil. Denunciral je uradnike, njegova žena je obdolišla uslužbenca tatvine itd. in le pred sodnijo so si dotičniki zamogli dobiti pravice. V Ptaju je prišel Reichel na impertinentni način preganjati vse, ki ne trobijo v njegov rog. Ko je prišel Reichel na komando „od gro aj“ župana obiskati, ga je ta moralčno vun vrgelel itd. itd. In za tega človeka se zdaj „Narodni dnevnik“ poteguje! Mi vemo, kdo je njegov dopisnik (tisti, ki zna tako lepo za vglami stati!). Reichelnu pa so napravili mladi ljudje navadno „mačjo godbo“. Iz te nedolžne demonstracije napravil je omenjeni list že najhujše nasilje, pravi, da so demonstranti udrti v pisarno, vse razbili in grozili s revolucijo itd. Podli lažnik! Članek je od prve do zadnje besede falotstvo in nam le dokazuje, da je gospoda pri „Narodnem dnevniku“ zadnji čut arotata izgubila! Mi privoščimo Reichelnu, da ga „Narodni dnevnik“ brani. Ali pomagalo mu to ne bode...

V društvu „Krigerjev“ v Ptaju vladajo menda prav lepe razmere, tako da se Bogu smili.

Društvo je menda samo zato tukaj, da gotovi gospodje à la žnidar Vesjak, Pinterič e compagnia beila paradižajo in se bahajo ter nekeke generale igrajo. Vse drugo je pa postranska stvar. Glavno je menda, da pride žnidar Vesjak pri akofovem dohodu in nepovabljen na trg, pa čeprav s svojim nastopom sebe in svoje društvo osmeji. Reklo se bode, da morda prehudo sodimo. Pa ni tako, kajti še hujše in ojustreje besede se nam silijo na jezik. Razmere v tem društvu so namreč še take, da smrdijo po javnemu škandalu. Vzemimo n. p. sledeči slučaj: Svoj čas so razni prvaški gospodje kakor Pinterič, Mahorič itd. na vse mogoče načine silili g. Andreja Bobič, da naj društvu „Krigerjev“ pristopi. Bilo je to začasa ustanovitve tega društva, ki je vsekakor tako potrebno, kakor v dežju raztrgani „parazol“. No, po dolgem prigovarjanju pustil se je g. Bobič tudi zapeljati, da je res društvo pristopil. Stori ni to zaradi lepih očij Vesjaka ali Pinteriča, marveč v prvi vrsti zato, da bi imel v času bolezni ali neurete gotovo podporo. Odkar društvo obstoji, je bil g. Bobič član in je pošteno ter redno svoje domače plačeval. No, in to je že precej let sem. Zdaj pa je g. Bobič bolehal in namesto da bi ga društvo zdaj primerno in pošteno podpiralo, dalo mu je neko „abfertigung“ v sneku 10 kron in ga — isbrisalo. To je pošteno in lepo in krščansko in slovensko, kaj? Najprej človeku med okoli ust mazati, da pristopa, potem mu skozi desetletja denar pobirati in končno, ko bi se moralo pomagati, pa človeka vanj vreči! To je ravnanje in to dela čast temu društvu, ki se tako ponaha. Vprašamo vse druge člane in „Krigerje“, ako so s takim krutim postopanjem zadovoljni? Kar se je zdaj g. Bobiču zgodilo, to se zna tudi vsakemu drugemu pripetiti. Na vsak način pa je cela ta zadeva javni škandal, za katerega je po našem mnenju „Krigerjski“ odbor odgovoren. In mi za danes le toliko povemo. Enkrat pa posvetimo natančneje v ta blog!

Prvaški katehet proti šoli. Res žalostne razmere roči prvaška bujarija v naših neurečnih pokrajinah. In najbolj žalostno je to, da razširjajo besno gonjo zlasti oni gospodje, kateri bi morali ljubezen do bližnjega širiti. Velika množina duhovnikov je padla na stališče politično-krijočega fanatizma! To je rak-rana in to je vzrok, da „vera peša“. Mladi kaplani se zaganjajo zlasti proti nemški šoli. Pri temu se obnašajo tako, da jih mora dostikrat celo cerkvena oblast, ki je gotovo zelo potrpečljiva, za ušesa prijeti. Tako n. pr. je kaplan in šolski katehet v sv. Martinu pri Velenju v vsakem osiru hujkal in nasprotoval nemški šoli v Velenju. Fant je sicer sam na tej isti šoli katehet in dobiva primerno plačo od lastnika te šole, nemškega „Schulvereina“. Moral bi biti hvalečen za lepi postranski zaslužek in storiti svojo dolžnost kot plačana pomočna moč šole, ako se že svoje duhovniške dolžnosti ne spominja. Seveda, storiti se ne more dosti proti takemu hujkaču. Katehete nastavlja namreč žalbobo cerkvena oblast. In tej je večidel prav, da političkuje ti „črni kosi“... Proti kaplanu v sv. Martinu se je nemški „Schulverein“ tudi na kneskoškofijstvo pritožil. Upamo, da bode kneskoškofijstvo mladega hujkača pošteno na njegovo dolžnost opominjalo. Za sedaj je dobil nemški „Schulverein“ sledeči nemški odgovor:

„Knez škof. lavantinski konsistorij.
Št. 5427. Maribor, 16. dec.
Na slavni nemški „Schulverein“

Dunaj.
Z osirom na Vaš cenjeni dopis z dne 6. nov. 1909, št. 30.497, se slavnemu „Schulvereinu“ naslanja, da se v dotični zadevi vršijo poizvedbe in da se je obenem g. kaplana in kateheta v sv. Martinu pri Velenju primerno poudčilo. — K. Hribovšek, pisarniški ravnatelj.“

V tem pismu se je torej precej odkrito izreklo, da se je dotičnega kaplana-hujkača opozorilo na njegovo dolžnost. Upamo, da se je to precej ojstro storilo, kajti taki kaplani imajo presneto debelo kožo. Na vsak način bode treba odločnega nastopanja proti takim nevarnim petelinom črne garde. Ako kakšni politični kaplan ne mara v nemški šoli podučevati, no, saj ga nikdo ne sili, saj gre lahko šabe pet učiti, kajti od šole itak eno figo razumo. Ali breznačajno je, od nemške šole denar jemati in potem proti tej šoli hujkati. To je ligurianstvo najgrše vrste!

Trboveljski Roš je pošteni od nohta na nožnem palcu pa do zadnje kocine na glavi... Žalostno je le to, da mu nikdo ne veruje. Zadnjič smo Roša razjezili. In šel je ter napadel nekaj popolnoma nedolžnih gospodov v prvaških listih. Ob koncu svojega spisa pa je rekel, da se s „Stajercem“ ne bo raval. Hmhm! Zdaj bode pa že vsa Slovenija verjela, da je Roš najbolj pošten človek pod božjim solncem... Ali mi pa pravimo: nesramnost in predrznost je to, kar je ta Roš napisal. Ta Roš, bivši župan, ki so ga občani iz stolca bacnili, — bivši poslanec, ki so ga lasni pristasi iz deželnega zbora pognali, — ta Roš, prijatelj pijanega in krvavega Uršiča in ednakih elementov, — ta Roš, ki je znal tako lepe kšefte v okrajnem odboru delati, — ta Roš, kateremu je naš list očital celo vrsto sleparij, — ta pošteni je torej z nami noče „ravsat“. Verujemo, ker takega človeka, ki se mu javno sleparijo očita, brez da bi tožil, sploh nikdo raztaliti ne more. Žaliti se more ravno le človeka, ki ima kaj časti v sebi!... Roš, veš kaj: svojo čast si ne opereš ne v „Narodu“ ne v „Dnevniku“! Ako si res tako prokleto nedolžen, potem pojdi k sodniji in toži. Mi ne pobegnemo, mi povemo takoj pisca žaljivih člankov. To žili! Dokler pa ne tožiš, toliko časa ostaneš v resnično, kar smo o tebi pisali! In pisali bomo še... Pri vsemu temu se le čudimo enemu: kako morejo gospodje v trboveljskem občinskem zastopu poleg enega Roša sedeti, dokler si ta svoje časti ni opral? To nam je nerazumljivo!

Prvaški skrbil. Graščinsko posestvo Josefa pri Ribnici je kupil svoj čas neki Lenarčič. Mož je priromal iz Kranjske in spada zato med najbolj vnete pristase ruskega prijatelja Hribarja. Prišel je seveda zato tudi na Stajerskem tako, z najgrobšo prvaško gonjo. Navajen je ta Lenarčič ljubljanskim razmer in se tudi še živo spominja časov, ko so ljubljanske „barabe“ tujo lastnino poškodovale in nemške napise smemale. Te šege se Lenarčiču menda tako dopadejo, da jih hoče tudi pri nas vpeljati. Moželj, ki še stajerskega ljudstva ne pozna, prišel je grozovito gonjo proti nemškim napisom na progi železnice. Ker sam ne more nič opraviti (kajti kranjskih Lenarčičov se na Stajerskem ne poslušajo!), izdal je neko „petičijo“, v kateri razodeva svoje kranjske želje, katere se pa ne on, niti kdo drugi od prvaške gospode ne upa podpisati. To „petičijo“ se pošilja raznim občinam in v priloženem pismu se zahteva, da jo občine podpisajo. Pravi se, da bodeta potem poslanka dohtarske stranke Roblek in Ježovnik v državni zbornici primerno rogovilila. Oj ti prvaška otročarija ti! Ali misli ta kranjski Janez res, da stajerske občine nimajo drugih skrbil? Okrajna zastopa mariborski in marenberški sta se tudi odločno izjavila proti temu nepotrebnemu hujkanju. Ljudje so popolnoma zadovoljni z nemškimi napisi in jih tudi najboljše razumejo. In če raznim Lenarčičom to ni prav, pa naj v božjem imenu na Kranjskem ostanejo! Tam lahko rogovilijo, kakor hočejo. Pri nas pa ne potrebujemo take hujkarije! To si naj Lenarčič zapomni. Upamo, da bodejo dotične občine toliko pametne, da vržejo Lenarčičovo pisarjo v koš. Občina ima dovolj gospodarskega dela in zato ne mara za politično gonjo...

Okrajni zastop Rogatec imel je 28. p. m. svoje občno zborovanje. Sklenilo se je, da se dviga kakor doslej 56% okrajnih doklad. Poleg navadnih izdatkov najdemo v proračunu za l. 1910 tudi stroške za zgradbo okrajne ceste 2. razreda Podplat-Kostrivnica, nadalje Žetale-Naraple. Poleg tega se je dovolilo letni donosek 235 K za stroške železniškega projekta Rogatec-Brežice. Načelnik g. Jos. Simony je naznanil, da so dohodki okrajnega zastopa valed odpisa zemljiškega davka za 8000 K izdatno padli. Sklenilo se je, opozoriti vlado, da je na tak način vsako redno gospodarstvo v okraju nemogoče. Za obrtno nadaljevalno šolo v Rogatcu dovolilo se je 100 K podpore. Dr. Mulli je predlagal, da naj se pri lokalni železnici rogaški vpeljuje tretjega vlaka naprosi in ravno tako izsivavo do Krapine (sprejeto). Tudi se je odločno protestiralo proti nameravani vpeljavi davka na mineralno vodo.

Domača industrija. Iz Radgone se poroča: Mestna občina radgonska je zdaj svojo veliko parno fabriko za opako v okolici Križevcev izgotovila. Tovarna je urejena z najnovejšimi mašinami. S to fabriko kakor z ono v Črešnjevcu zamogla bode občina 8 do 10 milijonov ilovinega blaga (i. s. Pressfalzriegel, Strangfalzriegel, Biberschwänze, Dachfirstriegel, nadalje opako za zidovje, cevi itd.) izdelovati. V porabi je 265 konjskih motij, ilovica pa je izborna. Tudi cene bodejo nizke. Ravnatelj je g. K. Korath.

Umrl je v Ptuj po dolgi in težki bolezni lastnik trdke Sirk g. W. Winkler. Vrlemu meščanu želimo mirni počitek v domači zemlji!

V Mariboru bil je za župana zopet g. dr. Joh. Schmiderer, za podžupana pa g. dr. Mally izvoljen. Čestitamo!

Tečaj za kletarstvo se vrši od 7. do 12. februarja v deželni sadjarski ter vinogradniški šoli v Mariboru. Naznanila se sprejema do 1. februarja. (Več v inseratu današnje številke „Stajerca“).

Letni in živinski sejmi na Stajerskem. Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, označeni z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 10. januarja pri Novi cerkvi**, okr. Celje; v Šmarju pri Jelšah**. Dne 11. januarja v Ljutomeru; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu (sejem z veliko živino); na Planini**, okr. Kozje. Dne 12. januarja na Ptuj (sejem s ščetinariji); v Imenem (sejem s ščetinariji), okr. Kozje; v Mariboru*. Dne 13. januarja na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*. Dne 14. januarja pri Sv. Filipu-Vrhače**, okr. Kozje; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 15. januarja v Brečicah (svinjski sejem); v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 17. januarja v Petrovčah**, okr. Celje pri Sv. Petru**, okr. Gornja Radgona; v Kapelah**, okr. Brežice; v Marenbergu**, v Tilmici**, okr. Lipnica. Dne 18. januarja v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni*. Dne 19. januarja na Ptuj (sejem s konji, govedom in s ščetinariji); v Imenem (sejem s ščetinariji), okr. Kozje. Dne 20. januarja na Malih Rodnah**, okr. Rogatec; v Bučah**, okr. Kozje; v Gradcu*; pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Ernovžu**, okr. Lipnica. Dne 21. januarja v Teharjih**, okr. Celje; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 22. januarja v Mozirju**, okr. Gornji grad; v Brečicah (svinjski sejem); na Bizeljskem**, okr. Brežice. Dne 24. januarja v Radgoni*. Dne 25. januarja v Studenicih**, okr. Slovenska Bistrica; v Ormožu (svinjski sejem); v Koprivnici**, okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu*; v Lipnici*.

V Sv. Jurju ob j. ž. so otvorili novo kmetijsko šolo.

Sejem v Ptuj se je vršil 5. t. m. Prignalo se je 210 konjev, 1140 komadov govede in 960 prašičov. Trgovina je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji konjski, goveji in svinjski sejem se vrši dne 19. januarja, svinjski sejem pa že dne 12. januarja.

Slov. Bistriški okrajni zastop imel je 28. p. m. pod predsedstvom načelnika dr. H. Wiesenthalera svoje zborovanje. Sprejel se je okrajni proračun za l. 1910, kateri znaša v dohodkih 9.500 K in v potrebščinah 72.097 K. Za ceste se potrebuje 29.253 K, za upravo 3000 K, za pasive 39.044 K. Dvigalo se bode 50%-no okrajno doklado.

Brenčičeve ciglarne v Razgornici je kupila firma Celotti & Tolazzi za 98.000 K.

Težka nesreča. V delavnici južne železnice v Mariboru je prijel delavec Joh. Löschnigg za električno žico. Padel je takoj nezavestno na tla. Težko ranjenega so pripeljali v bolnišnico.

Železniška nesreča v Pesnici. Kakor znano se je svoj čas zgodila večja železniška nesreča v Pesnici, katere posledica je bila smrt enega potnika in težko ranjenje več drugih. Pred mariborsko sodnijo so se imeli krivi železniški uradniki zagovarjati. Obsojeni so bili: uradnik Slanaki na eno leto strogega zapor, čuvaj Kvas na 8 mesecev in čuvaj Pausi na 6 mesecev strogega zapor.

Zgori je v Novivasi pri Ptuj mlin Marije Ljubec. Začelo je po dnevu goreti. Vzrok požara ni znan in je škoda ogromna. — V Ore-

hovcu pa je pogorela viničarija g. Kodolitscha. Baje so otroci zaigali.

Iz Koroškega.

Napredna zmaga. Pri občinah volitvah v občini Finkenstein so zmagali naprednjaki v vseh 3 razredih. Klerikalci so le v 2. razreda 2 pristasa izvolili, čast zavednim volilcem!

Prvaški polem. Poroča se nam: Prvaško hujkanje spravilo je že celo vrsto denarnih zavodov v zadrego. Zdaj se prav slabo godi tudi najstarejši prvaški posojilnici na Koroškem, oni v Glinjah (občina spodnje Borovlje). To posojilnico so smatrali doslej za enega najboljših slovenskih denarnih zavodov. Ja, ja, je pač slabo za vsak denarni zavod in sploh za vsako gospodarsko delo, ako se vrti hujkanje vmes. Znani provizor Arnuš, skozinakoz hujkajoči duhovnik, sezidal je lansko leto v spodnjem Ljublu politični „delavski dom“. To pa seveda hujkačem prvaške ideje v Glinjah ni dalo miru. Zato so hoteli nekaj vatvariti, s čemur bi zamogli vloviti še tiste ljudi, ki niso enemu Arnušu na lim šli. V prvi vrsti so pričeli seveda študenti rogoviliti in sicer mladi ljudje, ki so še precej mokri za ušesmi in ki bi se morali pač v prvi vrsti svojih knjig držati. Bili so to slovenski visokošolci Ravnik, Čemer in dr. Mišič. In ti mladi ljudje so pričeli „delati“. Hoteli so s svojimi ustanovami Borovlje popolnoma obkrožiti. Podpirati so hoteli tudi tista slovenska podjetja, ki niso hotela prav napredovati, tako n. pr. znano fabriko orožja „nemškega Slovenca“ Wernik in prvaško posojilnico. Na ta način so mokronosi prvaki mialili, da bodejo Nemce in naprednjake kar čez noč potrli. Ko bi tako lahko šlo! Denarja pa za te gospodi v Glinjah takoj manjkalo. Vkljub temu so sklenili, da naj glinjska posojilnica tam neki „Kmetiči in delavski dom“ zida. Ta „dom“ naj bi bil veliko večji kakor Arnušova koča. Posojilnični načelnik L. Sablačan je novemu načrtu najprve nasprotoval. Vedel je, da je blagajna posojilnice za tako zgradbo premajhna. Ali kmalu so dobili Sablačana. Odkrpili so mu uamre njegovo posestvo z gostilno, mešano trgovino in tobak-trafiko za prav lepe denarje in mu dovolili poleg tega prav lepi „auszug“. In tako so pričeli zidati. Zgradba je bila v resnici veliko večja nego Arnušova. Ali predno se je še otvorila, pričelo je v posojilnični blagajnici denarja zmanjkovati, tako, da so tudi najzvestejši slovenski člani svoje zaupanje izgubili. Pred kratkem je baje 10 tisoč vložnikov posojilnice odpovedalo svoje članstvo in potegnili svoje vloge nazaj. Prvaška prerezatnost obremenjena blagajna zdaj za skoraj 100 tisoč kron. Dobodkov ni pričakovati, vzdržanje nove „palace“ pa bode leto za letom velike svote denarja zahtevalo. Lahko si torej mislimo, kakšen bode konec. Na tak način mora priti to poloma in vbogi vložniki, zaupljivi ljudje, plačali bodejo ta polom s krvavim svojim denarjem. Vbogi ljudstvo!

Nasilstvo prvaških občinskih sultanov. Pise se nam: Občinski zastop v Selah spada med one, v katerih se prvaška zagriženost na Koroškem najbolj razvija. Nobenega nemškega dopisa ne sprejema, nobenega nemškega spisa ne izdaja, pa naj si gre potem za stranke, ki ne razumejo slovenščine ali za državne oblasti ali deželni odbor. Pred kratkem se je razpisalo nove volitve občinskega odbora, katerega mandati je še davno potekel. Kakor po navadi se je seveda tudi zdaj na pravico in postavo posabilo. Davkoplačevalci in častne člane, katerim so pred leti slovenski občinski zastopi to čast dali, se je črtalo iz volilne liste. Nasprotno pa se je sprejelo v njo take, ki nimajo volilne pravice, ker ne plačujejo nobenega davka ali ker so že pre mesecev v občini, ali pa katere se je šele neposredno pred razpisom za častne člane imenovalo, proti kateremu imenovanju se je pa rekura vložil. Samolast in nasilje prvaških občinskih sultanov v zvezi s glavnim duhovniškim hujkačem je bilo tako, da je za te ljudi vedno tako ljubeznivo okrajno glavarstvo v Celovcu razpis razveljavilo in druga na podlagi nove volilne liste naročilo. Temu uradnemu poročilu pa se noče občina podvreči. Raspusta krajnega šolskega sveta sledil bode razpust občinskega zastopa, kakor to postava v takih nezaščitanih slučajih zahteva.

Selo. V „Miru“ godrnja neki Selak (saj ga dobro poznamo): otrokom so se razna darila obljubovala, če iz hrvaškega razreda v dvojezični razred prestopijo. Tega lažnika lahko zavrne-
mo! Za kateri razred se kupujejo otroci? Pisci, malo zgrešil si jo! Ali si že pozabil, kaj je Ma-
žijeva frajlica prinesla o Stinevo kajžo, da sta
deklica in deček Užnik iz dvojezičnega razreda
v slovenski razred vatopila? Za čudovati se je le
temu, da ta frajlica še ni modrejša postala, ker
sama na sebi čuti, koliko slovenske šole kori-
stijo. Kaj ji pomagajo ljubljanske šole? Prav
nič! Če bi se tam kaj pravga naučiti mogla,
bi ji ne bilo treba zdaj glažke nositi. — Še ne-
kaj! Terklova mati so poslali njih Julco v dvo-
jezični razred. Kaj se zgodi? Fajmošter pridirja
in razgraja v hiši: „Pogubljena je tvoja hčerka,
ker obiskuje dvojezično šolo!“ Terklova mama
je nimajo tako malo, kakor si fajmošter misli,
oni vejo kaj otrok za življenje se učiti mora in
dajo Janezu najboljši odgovor, mu obrnejo hrbet.
Če so otroci dvojezičnega razreda pogubljeni, si
le ti kriv, ti jih znabiti pogubiš, saj ti sam jih
pončuješ v krščanskem nauku! Janez, poznaš
sramoto kaj? Se ne aramuješ takega dejanja!
Le glej, da ti ne boš pogubljen, tvoja vest ni
tako čista, kakor vest otrok dvojezičnega raz-
reda. „Mir“, ti ne razširjaj več laži, ampak re-
nico, ne trosi sovraštva in „nemir“ med ljudi
in poročaj lažnjivemu selakemu piscu: Pred
svojimi vrati pometaj!

Iz Wernberga. Kakor se poroča, je prvaško-
politični agitator in gostilničar v Srejah nad
Vrbo svojo prvaško gostilno prodal. Kam se
preseli, še ne vemo; mogoče ga nese v belo
Ljubljano ali pa k arbakim ciganom. Občani se
za tem človekom ne bomo jokali; mogoče da
joka župnik in njegova kuharica. Torej adio,
Zdravko „auf Nimmerwiedersehen“!

Svetinavas. Darilo. Grof Dietrichsteinova
fideikomis grafična Humberg je darovala za po-
gorelec v Svetinavasi 100 kron in za gasilno hišo
ki se bo nove zidala 20 kron. Podpora pogor-
elcem se je takoj razdelila in izreče se gospodini
na tem mestu prav srčno zahvalo. Podporni
odbor.

Svetinavas. Tombola prostovoljne požarne
brambe v korist novega gasilnega hrama na Šte-
fanovo se je prav prijetno izvršila. Poštene ve-
selice je bilo dosti. Dobički so bili lepi in dra-
goceni. Tudi pijača in postrežba pri Količu,
kakor po navadi, dobra. Čistega dobička je nad
200 kron ter prijatelji gasilcev, ki so k tej na-
pravi dobrosrčno toliko darovali, so lepe hvala
vredni. Živeli nasledniki!

Iz Medberovnice. Zadnji petek smo pokopali
rajnega Tomaž Pichlerja, biskupa godurja in
šlacunarja. Bil je tihi, miren a vzgleden napred-
njak. Naki pevci so mu zapeli na pokopališču
lepo nemško nagrobno. Naj mu bo zemlja
lahka! Zunaj groba stoječi prijatelji pa si obdr-
žimo njegov odkritosrčen značaj v dobrem
spominu.

Spodnje Borevije. Naša požarna bramba na-
preduje. Otvorila si je pevski klub in pretečeno
nedeljo je ta prvokrat nastopil v dvorani
Eliaš-ove gostilne. Ljudi je prišlo od vseh strani
nepričakovano veliko in vsi poslušalci so hvalili
krasno nemško petje. Ta klub ima pa tudi jako
izvratne pevce in zmognene in marljivje kor-
majstra. Čast njemu, njegovim veselim pevcem
in vsm ki se zanimajo za prelepo nemško petje.
Mi pa se bomo ravnali po starem pregovoru,
ki pravi: Kjer prepevajo, tja zahajaj! Hudobni
ljudi nimajo pesmi!

Iz prvaškega etoka Glinjanov. Častiti go-
spod urednik naprednega lista „Štajerca“! Blago-
volite sprejeti sledeče vrstice in postavite jih v
svetilnico „Štajerca“, da jih bode zamogel vsak-
do brati tudi v takih hišah, katerih okna so že
s prvaškimi deskami zakrita. Moje vrstice pa se
glasijo: Prvaško mišljenje je res nerazumljivo.
Posluševalci tega miselskega reda pravijo: Črti
in zmijraj Nemce in njih sosedne prijatelje ko-
likor ti duša da. Tako danes. Jutri pa postavijo
druge možgane v svoje črepinje, in glej — že
stojijo na glavi. Evo dokaz. Ta prvak zagleda
nežno nemško deklico, srce mu skipi, ne more
se premagati — ukrade ji od zadi sladke po-
ljubek. Drugi kimovec Hribarjevega prvaštva sedi
lačen v gostilni. Ker ve, da je natakarka prist-
na Nemka, pogleda skoz modre nemške oknice

v njeno usmiljeno srce in glej — to nemško
srce mu je ozdravilo želodcev krč z mastno
pečenko. Zopet drugi gospod prvaških beračev
je pred letami takole zdihoval:

„Na vesi no kajžico mam,
Ma dva cimra in hram,
Pa kaj mi pomaga
Ta kajžica draga,
Ko notri prebivam koj sam —
Sam — sam — sam —
Ko notri prebivam koj sam.“

To izreki postane prvaški karicelj nekako
otožen, razjoka se, potem gre k svoji mami in
ji približno takole toži: Ravno kar sem si solze
obrisal, ni mi več za ledig stan, na vseh sloven-
skih oknah v dolini in na gorah sem že moj
prvaški naturpotre za lekanje ponujal, pa za-
manj, nobena slovenska devica mi ne odpre ne
duri. Jój — jój, poglejte me ljuba moja mamica,
zopet sem solzen. Kaj početi? Poskusi bodem
še pri nemških dekletih. In glej — glej posre-
čilo se mu je — dobil je lepo ženo iz proklete
Germanije in jo še zdaj prav rad ima. A da bi
se ta širokoustnež nemškega naroda, kateri mu
je dal dobro in pridno ženo, hvalažno spomi-
njal, to njegova prvaška butica ne zapoade.
Prvaškega Savla je težko v nemškega Paula
spreobrniti. Amen!

Utonil je v malem jezeru pri Vrbi čevljar
Joh. Preim. Sel je na led, ki se je udrlo. Mrliča
še niso našli.

Dezertor. V Celovcu je pobegnil vojak Del-
seuno. V Trstu bi ga kmalu prišli. Ali vrgel je
enega policaja čez stopnice in zopet pobegnil.

Po svetu.

Češki stopar. Disponent „Češke banke“ v
Pragi Korinek je osleparil zavod za 390.000 K.
Štrajk. Na Angleškem v Northumberlandu
štrajka 20.000 rudarjev.

23 oseb utonilo. V Novigradu pri Karlovcu
peljalo se je 35 oseb v barki čez reko k pol-
nočnici. Barka se je preobrnila in 23 oseb je
utonilo.

Delavska smrt. V fabriki sodavice Müllera
v Hrušavi (Moravsko) bilo je troje delavcev od
strupenih plinov zadušeni, 10 pa težko ranjenih.

Loterijske številke.

Gradec, dne 24 decembra: 28, 51, 1, 15, 5.
Trst, dne 31 decembra: 25, 79, 80, 23, 42.

Kder hoče na naše izdatke odgovor, naj
prišleži vprašalnemu listu retur-marks. Brez
marks ne pošiljamo odgovora.

Giht
revmatične
bolečine
Zoltán-žavba (Kali-
Liment)

To izbrano priznano maslo dobi se v vsaki večji apo-
teki za 2 kroni pri steklenici. Pošta razpošilja po
apoteki Zoltán, Budimpešta V, Neuhofgasse.
Zaloge: Dena, e le hr d-erna sp-ika.

Razglas.

Na deželni sadjarski in vinogradniški šoli
v Mariboru se vrši v času od 7. do 12. februarja
podučni tečaj za kletarstvo, ki je proračunjen za
posesnike vinogradov in druge interese in pri kate-
remu se bode obravnavalo vsa važna, tega predmeta se
takoča vprašanja in to teoretično ter praktično.

Število udeležencev je odmerjeno doslej na 20. Na-
znanilo k udeležbi pri podučnem tečaju vpisovati je do
1. februarja na podpisano mesto. Vsakdo, ki je k tečaju
dopušen, plačati ima 10 K za pokritje s tem zvezanih
troškov, to pa že pri vstopu blagajni zavoda.

Predavanja in poduk se zgodi v nemškem jeziku.
Ravnateljstvo deželne sadjarske in vinogradniške
šole v Mariboru.

Tržna poročila

Trst, tedenski sejem dne 5. januarja 1910:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	va
Pšenica	50 kil	13	50
Riž	50 kil	9	50
Ječmen	50 kil	9	50
Oves	50 kil	8	—
Kuruza	50 kil	8	—
Proso	50 kil	7	50
Ajda	50 kil	2	10
Krompir	50 kil	10—16	—
Fišol	1 kila	—	56
Leča	1 kila	—	64
Grah	1 liter	—	30
Kaša	1 kila	—	52
Pšenični gris	1 kila	—	40
Riž	1 kila	—	88
Sladkor	1 kila (od do)	—	92
Češnjice	1 kila	—	60
Cebule (luk)	1 kila	—	30
Kimel	1 kila	1	20
Brinjeve jagode	1 kila	1	—
Hren	1 kila	—	50
Zelenjava	1 kila	—	46
Ustna moka	1 kila (od do)	—	48
Moka za šemije	1 kila (od do)	—	42
Polentna moka	1 kila	—	44
Goveje maslo	1 kila	3	—
Svinjaka mast	1 kila	2	20
Speh friši	1 kila	1	86
Speh okajeni	1 kila	2	20
Zmave	1 kila	—	—
Češnjice frišne	1 kila	—	24
Sol	1 kila	3	40
Puter friši	1 kila	—	—
Sir, štajerski	20 kom.	2	—
Jajca	1 kila (od do)	1	20
Goveje meso	1 kila (od do)	1	40
Telečje meso	1 kila (od do)	1	60
Mlado svinjako meso	1 kila (od do)	2	—
Drevesno olje	1 kila	1	20
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	1	70
Žajfa navadna	1 kila	—	60
Žganje	1 liter	—	80
Pivo	1 liter	—	44
Vinski jesihi	1 liter	—	40
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	16
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	9	—
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	7	—
Lesni ogelji trdi	hektoliter	2	—
— mehki	—	1	80
Premog (Steinkohle)	100 kila (od do)	3	—
Mrva	50 kila (od do)	6	70
Slama (Lager)	50 kil	4	50
Slama (stela)	50 kil	3	40
Zelje, glava	100 k. (od do)	—	—

Mestni urad ptajski, dne 5. januarja 1910.

Zdrave delavke

tudi delavci doživajo v to-
varni za ušaglice Marja-
Rast pri Mariboru trajno in
dobro plačano delo ter tudi
prosto stanovanje. 808

Epilepsija, Krči,
Nervozno stanje.
Izredni uspehi potom
„Epileptikum“
post. varov. Cena K 7.—
Zahvajete zdravniko raz-
pravo št. 86 zastojni od
glavne zaloge. Apoteka
sar Austria. Dunaj IX, ali
pa naravnost od fabrike:
Priv. Schwannapothek.
Frankfurt am Main. 2

Ze 50 let obstoja, dobro
ideja

trgovina z mešanim
blagom 789

v večjem farnem kraju spod-
nje štajerske v neposredni bli-
zini celovca, se da v najem in
to pod dobrih pogoji. Vse se
tave pri agenci „Stajerca“

V službo se takoj sprejme
preden

konjski hapec 81
vzajem poljskega dela. Plača na
vino 240 kron in hrana. Gra-
dina Novi-Kloster sv. Peter.
Novi dolina.

Kupim majhno posestvo

s stanovanjem. Kakovost po-
sestva in stanovanja, lega-
za, zidna cena in nastančni na-
zori. Ponudbe na: Podravski,
pesta sv. Marjeta pri Ma-
kaj.ih. 50

Hiša 46

v Vudini pri Ptuj, 10 minut
od mesta, obtočja je 2 sob,
2 kuhinje, dervarnice ter 1/2
orala polja in vrta, se proda.
Cena 6400 K. Vpraša se pri
upravi „Stajerca“.

Želim se omožiti.

Mojster z dvema obrtoma, imam
pod seboj 35 ljudi. Tako želi-
m tenako srednje starosti,
razumno in tudi da bi imeli
nekoliko premoženja, okoli
1500 kron; tako se sprejme na
posel; posojilo je brez doka-
Vprašanje pod „Svetni zakon“
na upravnistvo „Stajerca“. 41

Na Spodnjem-Stajerskem v
lepi fari je ena

hiša 42

s 3 sobami, 2 kuhinji, hlev za
4 živine, 4 svinjake, stalo, a
cementom zidov, okoli hiše
lepo sadbeni travnjak, lep sa-
dovnjak, travnik za kravo re-
diti, nekaj orane zemlje za
svinjsko rejo, povrki so dobro
idoli konce, trgovina z meša-
nim blagom, gostilna, tiganja-
rija, prodaja tobaka, markov,
kolevok, najbolj paše za trgov-
ca. Cena ima 7000 K. Naslov
pove uredništvo tega lista.

Brata Slawitsch

v Ptuj

prilagojena izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . 70 K — h
Singer Medium 90 — —
Singer Titania 120 — —

Ringschiffchen . . . 140 — —
Ringschiffchen za krojače . . . 180 — —
Minerva A . . . 100 — —
Minerva C za krojače in čevljarje 160 — —
Howe C za krojače in čevljarje . . 90 — —
Cylinder Elastik za čevljarje . . 180 — —
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Največja

nesreča

ki more človeka zadeti, je gotovo dolgotrajna bolezen, ki ga postopoma rešuje hiri. A kljub temu bi mnogo bolnikov se rešiti našli, ko bi le na pravi poti pridobitev svojega zdravja iskali. Mnogo bolnikov se ne ve, da imajo v zaloznišni traji električni stroje, da vsiljamo vapošto proti splošni slabosti živcev, revmatizmu, glavobolu, pomanjkanju spanja, stotosti, otrpjenosti in podoben stanja, nevralgiji, nervoznemu motenju prebavljanja, pomanjkanju krvi, slabosti vseh vrste in različen ženskimi boleznimi.

Popisni smo svojo zdravilno metodo v zanimivi knjizi in jo pošljemo vsakomur, ki se na nas obrne.

g.atis in franko

v zaprto kuverto, brez vsake zavaze, to brošuro. Nadar se se ni v Avstriji tako vredno knjige občinstvu zastoj proučilo.

Elektro-terapeutična ordinacija,

Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin odd. 74.

Kupon za brezplačno knjigo:

N. apr. 9.1.10

elektro-terapeutična ordinacija

DUNAJ, I., Schwangasse 1, mezz. odd. 74.

Prosim, pošljite mi knjigo: „Razprava o moderni elektroterapiji“ zastoj in franko pod zaprto kuverto.

Ime:

Naslov:

Prostovoljna sodnijska prodaja posestva.

Od c. k. okrajnega sodišča v Mariboru, oddelek V, se na naprosbo lastnika Matije Peklar posestvo E. Z. 30 K. obč. Warmath, obstoječe iz stanovanjske hiše št. 53 ter gospodarskega poslopja, iz žage in mlina, s kočjo št. 54 s svinjskim hlevom in lesno kočjo, nadalje

njive	v razmerju 4 ha	79 a	22 m ²
travniki	1	88	54
vrt	2	59	
paše (Hutweiden)	26	35	53
gora	27	56	37

javno razproda. Določi se izključno ceno v znesku 36.235 kron 79 vin. Razprodaja se vrši

dne 29. januarja 1910 dopoldne ob 11. uri v sobi št. 6.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo. Na posredu zavarovanim upnikom ostanje njih rubežne pravice brez ozira na prodajalno ceno obdržane.

Plačilec razprodaje položiti je do 22. februarja 1910 pri sodnji.

Pogoje se lahko pregleta pri sodniški uradni soba št. 6.

C. k. okrajno sodišče oddelek V.

Maribor, dne 26. decembra 1909.

„Seehund“ Gumi-tran za čevlje

Z znakom „Seehund“ je od 1886 varov. usnjata mast in jih naredi trajne, mekne, neprodorne za vodo; pri temu se jih lahko vika; ta mast se zelo hvali. Dobi se povsod v doza 10 h in večjih. Edina fabrika: J. Lorenz & Co. Eger na Č. Rabim že 6 let Vaš priznani Gumi-tran znak „Seehund“ in sem vzel pri moji preselitvi v Bukovino precejno zalogo seboj, katera je zdaj porabljena. Prosim pošljite mi še dve kili. 3 Zurn, 1./5. 07. Frant Winter, c. k. finančni paznik.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj srušen klanec in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrzati in spahati i. t. d.

Mesto K 21 — samo K 7 —.

Anker-srebrna ura

s krasno graviranim dvojnimi mantelnim, gre natanko. Najbolja ura za štrpce za vsakega. Dobava proti 3 letni garanciji po povzetju same K 7 —. — Firma ur

LEOPOLD SCHAECHTER 52

Dunaj XVI./2. Lerchenfeldergrütel 5.

(Izmenjava ali denar nazaj)

Ceno perje za postelj in daune.

Ene kila sivo, šlano K 2 —, pol-belo K 2 80, belo K 4 —, prima mehko kot daune K 6 —, visoko-prima šla, najbolja vrsta K 8 —, daune K 6 —, belo K 10 —, prvi flaum K 12 —, od 5 kila naprej franko

Gotove postelje

inlet (nanking) ene tuha, velikost 180x116 cm z dvema blazinoma pod glavo, te 80x58 cm, dovolj polni z novim sivim, črtnim in trajnim perjem K 16 —, poddaune K 20 —, daune K 24 —, tuha sama K 12 —, 14 —, 16 —, blazina pod glavo K 3 —, 3 50, 4 —, polje po povzetju, zavoj zastoj, od K 10 — naprej franko

Max Berger, Drschonitz št. 1013, Böhmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vsemu drugemu blagu za postelje zastoj in franko. Kar ne dopade, se zamenja ali denar nazaj.

Budiinica s stolpovim zvonenjem in šlagverkom

647 la, kraljeva, 3 otolže na pol in cele ure, tudi s glasnim stolpovim zvonenjem, cifernica iz stekla, polirana. Okroglo okvirje, 20 cm široko sredi . . . K 6 — s svitlo cifernico . . . K 6 50 3 leta garancije. Izmenjava ali denar nazaj. Pošlje po povzetju

MAX BÖHNEL

DUNAJ

IV. Margaretenstrasse št. 27/27

uraz, soda, zapir, cenilnik. Ustanovljena 1840.

Zahtevajte moj veliki cenik z 5000 podobami, katerega se vsakomur zastoj in franko pošlje, brez da bi se ga v kupčijo sililo.

Kranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. k. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-

narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ura.

Občanje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spada

jočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

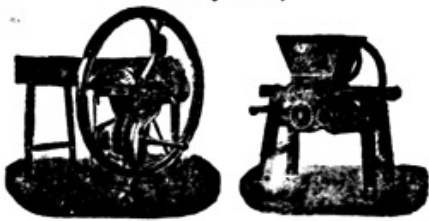
Veliko manufakturno trgovino

Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien)

prilagojena zaradi niene solidnosti in nizkih cen najlonješe.

**Fabrika kmetakih in vinogradniških
mašin**
Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovejša vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mlekar, za rezanje repe, robler za koruzo, sesalnice za gnojnice, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ručne grablje (Handschlepp- und Pferdeheueren) za mrvo obračati s roj za kosnjo trave in žitja, najnovejša gleisdorfske sadne mline in kamenitih valčih zacimane, hidravlične preše, preše za sadje in vino, (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Dußscher“, daje največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleško nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja maslin na čas in garancije. — Cenik zastoj in franko

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expector
je znano kot odločajoča, izvrstna in brezhibna odstranjevalna sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 60 h, 1-40 in K 2-—. Pri nakupu tega priljubljene domačega sredstva naj se pazi na originalno steklenico v stekljah s našo varstveno znamko „Anker“, potem se doli pristno to sredstvo.
Dr. Richter-Java apoteka „zlati lev“
v Pragi, Eisenstr. 8. 5. nov.
Razpustilo se vsak dan. 637

Želodčna esenca
napravljena v Augsburgu od
J. G. Kiesow.
To sredstvo je splošno priznano, poveča
spet in pospešuje prebavljanje.

Brez recepta v vseh apotekah v steklenicah po K 1-20
in K 2-40 dobiti. — Svarilo: Zahtevajte izrecno
ime Kiesow!

Zaloge: Ptuj: apotekar pri zlatemu jelu; Maribor:
Marija Pomagaj apoteka; Celje: Marija Pomagaj apotekar

Podpisana banka, zastopana po g.
Leopold Voller, učitelju
v Ljutomeru

dovoli pod najboljšimi pogoji posojila z jamstvom
(Bürgschaft) proti dolžnemu pismu. Poplačilo na mesečne
obroke po dogovoru.
Eskompte na menice. Kredit na menice.
Posojila na vrednostne papirje. Posojila na hipoteke.

Vloge denarja
neposredno pri zavodu v Gradcu
se najbolje obrestujejo. Zunanji vložniki dobijo ške po-
litne hranilnice.
Deležne vloge članov vživajo od 1903 naprej 4 1/2
delodobčka v znesku
Naslov banke:

Südmärkische Volksbank, Graz
Radetzkystrasse 1. v lastnem poslopiju. 738

Ura na pendelj z godbeno budilnico
in slagverkom

v krasnem natur-orehovem barvanem obli-
ju, 75 cm visoka, bje na pol in cele ure, budi
in igra najlepše komade godbe od poljubni
uri.
Cena per komad K 14—,
brez godbe K 10—.
3 leta pisane garancije. Izmenjava ali denar
nazaj. Polje po povzetju.
Max Böhm
urar, sedelnjak zapravljen centile, ustanov-
ljeno 1840. 648
Dunaj, IV., Margaretenstr. 27/27.
Niki-Roskopf-ura K 3—, urehro K 7—, Omega
K 18—, srebrna veriga K 2—, zlata ura
K 18—, zlata veriga K 10—, zlata pristani K 5—, budil-
nica K 2—, zahtevajte moj veliki cenik s 5000 podobami, ka-
tereza se polje vsakomur zastoj in franko, brez da bi ga se
le kupiti snilo.

**Ljudska kopelj mestnega
kopališča v Ptuj.**

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do
2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure
zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12.
ure opoldne.
1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“
z rjuho K —60; postrežba K —10.

Puške!

Lancaster od K 26—, Robert-puške od K 8-50,
pištete od K 2, samokrosi od 5—, Popravljanje
po ceni.

Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbaha. Böhm.

Krapina-Toplice
„Thermal“-vode
Zdravilno pitje

Izredni
vpliv pri
gihu, re-
vmatizmu,
neuralgi-
enu (Ischi-
as) pri bo-
lezni le-
dic in mehurja ter želodca in črevesja.
Zaloga za Štajersko:
Josef Helle,
Gradec, Schmiedgasse 20.

Brázayevó
Francosko žganje
je najboljšé

Najboljša pemska razpredaja!

Ceno perje za postelji!

1 kg. sivih slonovih 3 K; boljših 3 K
40 h; na pol boljših 2 K 80 h; boljši
4 K; boljši mehkih 5 K 10 h; 1 kg.
najfinjših, medene-belih, slonovih
6 K 40 h, 6 K; 1 kg. slonov (Dun-
nen) siviga 6 K, 7 K; boljša 10 K;
najfinjši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.
Gotova postelja
z krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega namizja,
1 tabet, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, s 2 glavama blazinama,
vazra 90 cm. dolga, 68 cm. široka, napolnjena s novim, sivim,
vaznim in blaznatim perjem za postelja 16 K; pol-dana 20 K,
dana 24 K; posamezni tabeti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K,
glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se polje po povzetju od
12 K naprej franko, lamenjava ali vrnitev franko dorečima.
Kar ne dopada denar najaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716,
Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Dendrin

za pokončanje boleznij,
in škodljivcev na sad-
nem drevju.
Se leta sém že priporoča.
Prospekti itd. prosti.
Fabrika karbolineja R. Avenarius
Dunaj III.2.

Prodaja se pri:
Gustav Stiger v Celju, Vincenz
Leposcha v Ptuj. 714

Odstrani bolečine, ohladi, osveži, okrepča in desinficira
Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-esenčno
Franz-žganje
najboljše vseh domačih sredstev!
Edino občinstvo je poklicano, voditi o kakšnem „domačem sredstvu“;
ravno zato ne smatram potrebnim, da bi priporočal Chapójevo rastlinsko-
esenčno Franz-žganje, temveč objavimo raje pisma občinstva; ta pisma
povejo vse, kar je potrebno in kar hoče čitatelj vedeti. 696
6. apotekarja J. pl. Chapó
Rešica (južno Ogrsko).
Vale rastlinsko-esenčno Franz-žganje
porabljam kot kapljice za sobe in ustno
vodo z zelo dobrim uspehom.
Spottorvanjem
Sarajevo (Bosna) Eend „E. Kalovic.
Gospod apotekarja Chapó J.
Rešica (južno Ogrsko).
Odkar rabim Vale rastlinsko-esenčno
Franz-žganje, so moje nervozne bolečine v
glavi zelo potekale. — Rabim naprej.
Z veselstvom
N. Bopán Jedynakowits 6.
Budapest (Kisbánya)
Zgorajna pisma so razvidna v originalih in jih vedno lahko vsakdo pregleda. Obtem prostim vsakogar,
ki je Chapójevo rastlinsko-esenčno Franz-žganje rabil ali ga še rabi, da naj v vplivu tega domačega sredstva poroča.
Za taka pisma ne plačam nič; zato naj le tisti pišejo, ki bodoja in veselstvom koristijo.
guy: Ne napišite, ker se jih ne tako lepo ponaša, temveč čisto Chapójevo dobro dišeče rastlinsko-
esenčno Franz-žganje naravi pri izdelovalcu J. pl. Chapó, apotekar, Rešica (južno Ogrsko).
S peto se najmanjše 6 malih, 3 srednjih ali 1 velike steklenice za 3 krove polje; kder vzame 12 malih
ali 6 srednjih ali 2 velikih, dobi jih za 5 krove.